

RELATS

ALGÚ POT PRESTAR-ME DEU ANYS DE VIDA?

ANTONIO MONTERO ZARCO

Per a tots els meus nets i netes, naturals i adoptius, amb tot el meu afecte.

Estaven en una reunió informal i el vell els preguntà als joves si hi havia algú que li pogués prestar deu anys de vida. Un dels joves li preguntà:

- Amb tants anys que has viscut no has tingut prou per fer tot el que volies?

El vell va respondre que sempre queda alguna cosa per fer.

La tertúlia s'animava per la cosa diària dels nous temps. Un altre jove del grup li va preguntar què era això tan important que li quedava per fer. Al vell li va caure el món als peus. No sabia per on començar, ja que tot era molt important. El vell

va pensar com gastaria el temps per arribar al govern i des d'aquesta institució fer tots els canvis que demandava la societat. Un canvi total en la sanitat. Una depuració total de tot l'aparell judicial. La disminució de l'exèrcit fins a deixar-lo com una cosa simbòlica. Una reforma educativa on tot l'esforç dels contribuents fora per a l'escola pública. I ni un cèntim per a la privada, el mateix com amb la sanitat pública. Davant el silenci del vell el jove va insistir i va trencar els pensaments del vell.

- Què et passa, que no ens dius per a què vols el temps?

Davant la insistència, el vell es va decidir a respondre. Ja fos perquè estaven patint una pandèmia causada per un virus totalment desconegut per als científics, ja fos pel nombre de morts que havia ocasionat, es va decidir a explicar què faria amb la sanitat. Invertiria molts diners a contractar professionals de la sanitat, un nombre suficient com per posar al dia totes les llistes d'espera, que una intervenció només tingués d'espera el temps just que dura el seu diagnòstic i les proves preparatòries per a la seva intervenció. Pagaria uns salaris dignes i els donaria confiança en la seva estabilitat laboral perquè havien demostrat suficient professionalitat per combatre el Covid19, que tant de mal havia ocasionat. Es mereixien de debò aquest reconeixement.

Amb un bon salari perquè poguessen viure folgadamente. Els diria que la seua dedicació havia de ser exclusiva per a la sanitat pública. Que aquell que volgués anar a treballar a la privada, podia fer-ho, però renunciant a la seua plaça en la sanitat de tots, ja que alternar els dos treballs era una competència deslleial cap a la sanitat pública. Els calia ser conscients que el seu treball podia beneficiar persones que fan de les desgràcies i malalties dels altres el seu negoci.

Als hospitals públics s'habilitarien fórmules per a aquells que volguessin incrementar les seues nòmines i que ho poguessen fer amb col·laboracions "extres" en el seu centre de treball. Encara que l'aconsellable era que si els salaris eren dignes, el temps sobrant el dediqués a l'oci, a gaudir de la família, els amics i els centres culturals. D'aquesta forma, els seus valors humans s'anirien enfortint i a la fi repercutiria en la salut i el tracte amb els seus pacients.

Un altre jove del grup va dir a l'avi:

- Això és una utopia. Ningú no et prestarà els deu anys de vida.

- Potser tingues raó -va respondre l'avi- però si ningú no em presta aquest temps, haureu de ser vosaltres els que ho porteu a la pràctica si no voleu arribar a la meua edat i estar en la llista d'espera dels que puguen prestar anys, perquè també us haureu quedat curts en les vostres necessitats.

La tertúlia va anar derivant cap a temes generals. L'avi recordava, algunes discrepàncies amb el seu gran amic Mariano. Mariano s'havia convertit en un oficialista del partit majoritari al govern. No obstant això, en les lluites al carrer per les pensions dignes, pel dret a l'ensenyament públic i gratuït, contra la llei mordassa i contra la reforma laboral, sempre estaven colze a colze.

Els joves van treure a debat el tema de l'habitatge. Des del seu punt de vista, era un dels problemes més injustos amb què es trobaven.

Va dir Pasqual:

- No entenc com aquests que porten la bandera de patriotes, permeten que fons voltors estrangers s'apoderin de l'habitatge construït al nostre territori, per la nostra gent, els nostres arquitectes, els nostres aparelladors, i vagen a parar a aquests fons voltors de mà de l'extrema dreta amb les seues banderes.

Davant aquestes manifestacions dels joves, el vell anava recuperant força, com si una cosa estranya s'apoderés del seu cos. Se sentia solidari amb aquella reivindicació de l'habitatge i els recordava que l'article 47 de la Constitució recollia aquest dret.

Vicent, va alçar la veu i va dir:

- No podem aspirar a aquests drets perquè la nostra estabilitat laboral no ens permet entraparnos en un deute pel qual, amb salaris de misèria i contractes temporals, ningú ens donarà un crèdit per comprar alguna cosa que valga més de 200 euros. I en molts casos, ni açò.

Amb aquestes afirmacions, l'ancià se sentia rejuvenir, com si ja algú li hagués prestat els 10 anys que demanava. Per aquest motiu va dir, com si en fos un més:

- Tenim l'obligació d'organitzar-nos. De manera individual mai no aconseguirem res, sempre anirem escassos de temps. Jo no entenc una altra fórmula que no siga implicar-se amb molta més gent, organitzar-nos per fer front a les multinacionals, els bancs i els fons voltors d'inversió.

Ja que aquests monstres de tres caps són els que

han propiciat que vingués la pandèmia que hem patit i, possiblement, les pandèmies que són a la línia de sortida.

Es va fer l'hora d'acabar i ningú no va dir de prestar-li temps a l'avi, però després del debat el vell ja no recordava que havia anat a aquesta reunió per demanar un préstec de deu anys de vida. L'ambient l'havia fet retrocedir en el temps i se sentia amb ganes de continuar la lluita que durant tants anys havia mantingut perquè segons algunes teories filosòfiques, ell existia perquè pensava i si pensava era viu; per tant, mentre el seu cervell continués actiu i pensant, tindria temps a fer aquelles cosa que ell pensava que ja no podia fer perquè havia descobert, contràriament a certes opinions, que els joves pensaven i estaven disposats a donar la batalla per fer totes les coses d'importància social que

demandava la societat i que mai els faltaria temps per a realitzar-les.

Es van acomiadar fins a la propera reunió la qual el jove Carles va quedar encarregat de convocar.

Ja a casa, el vell es va asseure al sofà per assaborir els resultats de la reunió. Estava francament content, però alguna cosa el va fer reaccionar. El gosset que tenien a casa li va llepar la canyella per sobre del mitjó. Va fer un sotrac una mica espantat i en una fracció de segon li passaren per la ment els dies de les reunions clandestines per eradicar la dictadura i recobrar la democràcia desapareguda durant més de 40 anys per restablir la República, vilment arrabassada al poble sobirà, però en despertar-se perquè el gosset l'havia llepat el vell es va adonar que tot el que havia passat només havia estat un somni.

TERESÍN NO TÉ POR

JOSÉ LUÍS ARCOS LUZ

Corrien temps de guerra, era l'any 1937. La pugna denotava ja els seus efectes al poble, on els camions travessaven amb soldats per carregar menjar i portar-lo al front. Hi havia una activitat constant que interrompia la tranquil·litat local.

Un matí, un camió dels grans passava pel poble quan, de sobte, una xiqueta creuà el carrer sense mirar i el camió se l'emportà per davant. El camió frenà en sec i tota la gent formà un rotgle al seu voltant. S'hi sentia dir que era una xiqueta menuda, que el camió no l'havia vista... El farmacèutic de la plaça va eixir corrent, la seua filla acabava d'eixir del negoci quan es va sentir el colp. Apartà la gent i es va adreçar a la xiqueta. No, per sort, no era la seua filla. La xiqueta, ferida, no es menejava. Era una xiqueta menuda. Una dona digué: "És Teresín, la del tio Lus!"

La tia Maria i el tio Pasqual arribaren al moment. D. José, el farmacèutic, havia portat a la xiqueta dins el seu establiment i l'havia gitada a la llitera que tenien junt a la bàscula, on D. Juan, el metge, examinava la menuda que ja estava conscient.

- No ha sigut més que un *susto* - digué D. Juan.
- Ara - digué D. José - ha de vindre tots els dies a què la cure. Val, Teresín?

La xiqueta digué que sí i se n'anà amb els pares cap a casa.

Teresín era la més menuda de la família Luz Riera, que estava formada pels pares i quatre germans. El seu pare, el tio Pasqual, el Lus, que era fuster de professió, la tenia sempre en mira perquè era molt nerviosa i no parava mai en torreta,

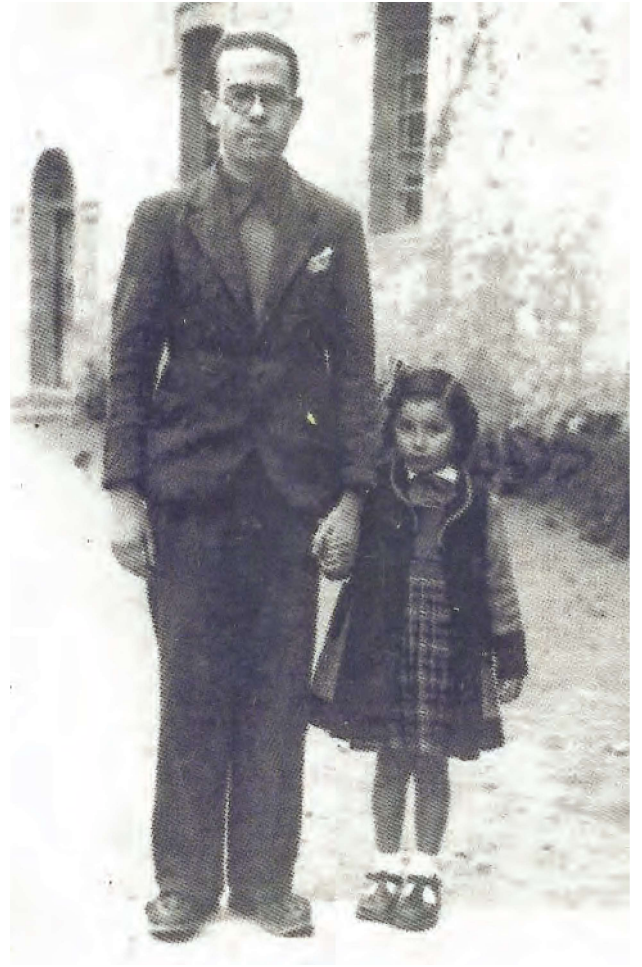
sempre rodant per la fusteria. Sa mare, la tia Maria, tenia molta faena a casa i, com ella era molt atrevida, mentre feia les faenes de la casa, deia a les seues germanes que no la perderen de vista. Les germanes estaven cansades de sempre anar darrere d'ella, sobretot Angelita, la major de les germanes, que era l'encarregada de vigilar-la mentre Maria ajudava sa mare a la cuina de la casa i el seu germà Pasqualet ajudava el pare en les faenes de la fusteria.

Teresín tenia sis anys i anava a jugar amb els xics a "pic-i-pala", al "flendi", a "tacó" i a tots els jocs que coneixia. Després jugava amb les xiques a la corda i a "parao", a les nines i a "pares i mares". Sempre anava pel carrer, cosa que feia que Angelita a tothora estigués buscant-la. Com una xiqueta que era, ella tan sols jugava a la fusteria o al carrer. Quan eixia de casa la coneixien tots perquè era molt afalagadora i parlava amb tot el veïnat. Dolors, una veïna major i fadrina, li deia: "Vine i queda't amb mi una estona." i ella ho feia; després, trobava a l'era els xicons i jugaven a futbol entre els muntons de dacsa i cacau.

Quan escoltaven els avions que sobrevolaven el poble per bombardejar-lo, la gent del poble se n'anava cap al camp per amagar-se. Teresín mai no tenia por. Ella reia i anava al camp que tenia sa mare, als afores del poble. Allí, son pare havia fet una mena de refugi antiaeri, un forat gran, i la família es quedava allí fins que l'avió desapareixia. Però a ella mai no li causava eixe pànic que les seues amiguetes patien. I quan després tornaven a jugar, totes l'admiraven perquè havia sigut molt valenta.

En la majoria de les ocasions li passava el mateix. Les amiguetes sempre tenien por a tot. La presència de soldats les incomodava mentre que a ella li agradava raonar amb ells i preguntar-los d'on eren i quant de temps portaven lluny de casa. També solia acompanyar son pare amb la *cartilla de racionament* quan els donaven l'arròs mentre la resta de les xiquetes es quedaven a casa perquè els feia temor.

La seua família era acomodada, la faena de la fusteria donava diners i sempre hi havia treballs a fer i, per tant, no notaven tant l'escassetat d'aliments. En la guerra també prengué part la fusteria, per-

què al pare li van requisar part de la ferramenta i els diners que tenien a casa. La mare i les germanes ploraven molt però ella no gens. Quan entrava un soldat a sa casa, totes s'amagaven i ella ni s'immuntava. Teresín era molt valenta!

Quan el seu germà se'n va anar a la guerra, tota la família plorava però ella sabia que no passava res perquè coneixia tants soldats que allí estaven molt tranquils i no ploraven. Ells no tenien por i al seu *tete* no li ocorreria cap cosa mala. Però el temps va canviar eixa premissa. Un dia arribà un telegrama a casa i el pare es va posar molt seriós. Eren males notícies. El seu germà havia estat abatut al front, per la zona de l'Ebre. El pare plorà i també la mare i totes les germanes... La guerra havia sigut molt dolenta amb la seua família. Vestiren de dol. Ja no hi havia riures en la casa. La vida canvià. Des d'aquell moment, Teresín tingué por a la guerra. Els soldats deixaren d'agradar-li i canvià la seua forma de ser. Quan arribaven els avions plorava i s'amagava davall del llit. Teresín també tingué por. ■